

26.2.2024

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Kuuban kriittisestä tilanteesta
(2024/2584(RSP))

**Gabriel Mato, Michael Gahler, Leopoldo López Gil, Paulo Rangel,
Antonio López-Istúriz White**
PPE-ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Kuuban kriittisestä tilanteesta
(2024/2584(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Kuubasta ja erityisesti 12. heinäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman EU:n ja Kuuban välisen poliittista vuoropuhelua ja yhteistyötä koskevan sopimuksen tilanteesta korkean edustajan vierailtua äskettäin Kuubassa¹,
  - ottaa huomioon poliittista vuoropuhelua ja yhteistyötä koskevan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kuuban tasavallan välisen sopimuksen² (PDCA), joka tehtiin joulukuussa 2016 ja jota on sovellettu väliaikaisesti 1. marraskuuta 2017 alkaen,
  - ottaa huomioon Kuuban perustuslain 5 §:n,
  - ottaa huomioon 16. joulukuuta 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä muut kansainväliset ihmisoikeussopimukset ja -välineet,
  - ottaa huomioon 'kansalaisyhteiskunnan järjestön' määritelmän Euroopan unionin virallisessa lehdessä,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että parlamentti antoi 5. heinäkuuta 2017 hyväksyntänsä PDCA-sopimukselle selkein ehdoin, jotka liittyvät ihmisoikeuksien ja demokratian parantamiseen Kuubassa ja joihin sisältyy keskeyttämislauseke, jos ihmisoikeusmääräyksiä rikotaan; ottaa huomioon, että asiaan liittyvässä päätöslauselmassa Kuuban viranomaisia pyydettiin sallimaan parlamentin valtuuskuntien pääsy maahan ja mahdollisuus tavata keskustelukumppaneitaan;
- B. ottaa huomioon, että useissa EU:n ja Kuuban PDCA-sopimuksen artikloissa, erityisesti sen 1, 2 ja 3 artiklassa, vahvistetaan selkeät periaatteet, jotka koskevat yhdenvertaisuutta, vastavuoroisuutta ja keskinäistä kunnioitusta sekä Kuuban ja EU:n yhteiskuntien välisten yhteyksien, vuoropuhelun ja yhteistyön lujittamista;
- C. ottaa huomioon, että poliittisten vankien ja mielipidevankien määrä Kuubassa on kasvanut jyrkästi, sillä 31. tammikuuta 2024 heitä oli 1 066, joista 33 oli pidätettäessä alaikäisiä, ja toteaa, että määrä on kahdeksan kertaa suurempi kuin vuonna 2018 ja se on kasvanut 170:llä viimeisten 12 kuukauden aikana, mikä vastaa keskimäärin yli 14:ää poliittisin perustein tehtyä pidätystä kuukaudessa; ottaa huomioon, että ihmisoikeusjärjestöt ovat myös dokumentoineet yli 11 000 ennen rikoksen tekemistä annettua tuomiota, joissa vankeusrangaistus on keskimäärin kaksi vuotta ja

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0280.

² EUVL L 337 I, 13.12.2016, s. 3.

10 kuukautta;

- D. ottaa huomioon, että YK on aiemmin ilmaissut Kuuballe huolensa uskonnollisten johtajien pidätyksistä ja vankeusrangaistuksista maassa; ottaa huomioon, että 16. marraskuuta 2023 viisi YK:n erityismenettelyjen toimeksiantojen haltijaa ja raportoijaa lähetti Kuuballe tiedonannon, jossa he kuvailivat Kuuban järjestelmällistä käytäntöä vainota, vangita ja kiduttaa evankelisia pastoreita ja katolisia pappeja, muslimiyhteisön imaameja ja joruba-/santeríauskontojen johtajia sekä tuomitsivat tämän;
- E. ottaa huomioon, että ihmisoikeusjärjestöt dokumentoivat edelleen maassa käynnissä olevia sananvapautta, rauhanomaista kokoontumisvapautta ja yhdistymisvapautta koskevia tukahduttamistoimia ja sitä, miten Kuuban viranomaiset vaientavat eriävät mielipiteet ja ihmisoikeuksien puolustajat;
- F. ottaa huomioon, että parlamentti on toistuvasti muistuttanut EUH:ta siitä, että riippumattoman kansalaisyhteiskunnan edustajien osallistuminen poliittiseen vuoropuheluun ja sopimuksen yhteistyöhankkeisiin on olennainen osa PDCA-sopimusta, kuten sen 36 artiklassa korostetaan, ja että olisi puututtava välittömästi siihen, että riippumattoman kansalaisyhteiskunnan edustajat suljetaan yhteistyövarojen ja/tai sopimukseen osallistumisen ulkopuolelle samalla kun sallitaan ainoastaan valtion osaomistuksessa tai määräysvallassa olevien yritysten osallistuminen ja rajoitetaan yhteistyövarojen saantimahdollisuus näihin yrityksiin, kuten sopimuksen allekirjoittamisesta lähtien on tapahtunut;
- G. ottaa huomioon, että YK julkisti 2. tammikuuta 2024 Kuuban hallinnolle lähetetyn syytekirjelmän, jossa sitä syytettiin pakkotyöstä, joka on yksi ihmiskauppaa ja orjuutta käsittelevien erityisraporttien ilmi tuomista nykyaikaisen orjuuden muodoista; ottaa huomioon, että useat kansainväliset järjestöt ovat paljastaneet ulkomailla työskentelevien kuubalaisten siviilityöntekijöiden, kuten lääkärien, opettajien, merimiesten, insinöörien, taiteilijoiden ja urheilijoiden, joutumisen ihmiskaupan kohteeksi, mikä johtuu pakottavista laeista ja asetuksista, jotka vaikuttavat nimenomaisesti perusvapauksiin ja joita ovat esimerkiksi rikoslain 176 §, Kuuban ulkomaankauppaministeriön vuonna 2020 antama päätös 368, maahanmuuttolaki ja vuonna 2012 annettu asetus 306;
- H. ottaa huomioon, että Kuubaan asteittain istutettu hallinto sulkee pois kaikki mahdollisuudet demokraattisiin muutoksiin, koska Kuuban perustuslain 5 §:ssä todetaan, että ”Kuuban ainutlaatuinen José Martín ja Fidel Castron oppeja noudattava ja marxilais-leniniläinen kommunistinen puolue” on yhteiskunnan ja valtion johtava ja hallitseva poliittinen voima, ja panee merkille, että perustuslain 4 ja 229 §:ssä vahvistetaan nykyisen poliittisen järjestelmän olevan peruuttamaton;
- I. ottaa huomioon, että vaikka tarvetta saada vierailta saarella on korostettu vuosien ajan, Kuuban viranomaiset kieltäytyvät järjestelmällisesti sallimasta Euroopan parlamentin virallisten valiokuntien, valtuuskuntien ja tiettyjen poliittisten ryhmien, kansainvälisten ihmisoikeusjärjestöjen ja muiden ihmisoikeustilanteen riippumattomien tarkkailijoiden, kuten YK:n erityisraporttien, pääsyn Kuubaan;
- J. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin puheenjohtajakokous antoi 23. marraskuuta

2023 luvan tilapäisen valtuuskunnan lähettämiseen Kuubaan sen jälkeen, kun Kuuban suurlähettiläältä Belgiassa ja Euroopan unionissa oli saatu 20. syyskuuta 2023 päivätty kutsukirje; ottaa huomioon, että Kuuban parlamentin varapuhemies ilmoitti 19. joulukuuta 2023 EU:n Kuuban-suurlähettiläälle, että Kuuban parlamentti kieltäytyy vastaanottamasta Euroopan parlamentin valtuuskuntaa, koska ”he eivät halua ottaa vastaan Euroopan parlamentin jäseniä, jotka toimivat Kuuban etujen vastaisesti ja noudattavat täysin Yhdysvaltojen linjaa”; ottaa huomioon, että 25. tammikuuta 2024 päivätyssä, Euroopan parlamentin puhemiehelle osoitetussa kirjeessä Kuuban tasavallan suurlähettiläs viittasi Kuubaan lähetettävän Euroopan parlamentin tilapäisen valtuuskunnan puheenjohtajaan ja kahteen muuhun jäseneseen henkilöinä, jotka pitävät yllä yhteyksiä terroritekojen perusteella laadittuun henkilöiden ja yhteisöjen kansalliseen luetteloon merkittyihin kansalaisiin ja järjestöihin ja tukevat niitä; ottaa huomioon, että Kuuban parlamentin valtuuskunta vastaanotettiin marraskuussa 2023 Euroopan parlamentin tiloihin;

- K. ottaa huomioon, että parlamentti on myöntänyt mielipiteenvapauden Saharov-palkinnon kuubalaisille aktivisteille kolme kertaa: Oswaldo Payälle vuonna 2002, Naiset valkoisissa -ryhmälle vuonna 2005 ja Guillermo Fariñasille vuonna 2010; ottaa huomioon, että Saharov-palkinnon saajia ja heidän omaisiaan häiritään ja pelotellaan edelleen säännöllisesti ja heitä estetään lähtemästä maasta ja osallistumasta kansainvälisiin tapahtumiin;
- L. toteaa, että PDCA-sopimuksen keskeistä tavoitetta eli perusvapauksien parantamista Kuubassa ei ole saavutettu;
1. pitää valitettavana sitä, että vaikka PDCA-sopimuksen voimaantulosta on kulunut aikaa, Kuuban tilanne ei ole parantunut demokratian, vapauksien ja ihmisoikeuksien osalta; korostaa, että saaren ihmisoikeustilanne on sitä vastoin heikentynyt ja pahentunut entisestään, mikä on selvästi ja järjestelmällisesti vastoin sopimuksen perussäännöksiä;
  2. korostaa, että kaikki osapuolet ovat velvollisia noudattamaan PDCA-sopimuksen sitovia määräyksiä ja kunnioittamaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden periaatetta; muistuttaa, että PDCA-sopimuksessa on ihmisoikeuslauseke, joka on EU:n kansainvälisten sopimusten vakiomuotoinen olennainen osa ja joka mahdollistaa sopimuksen soveltamisen keskeyttämisen, jos ihmisoikeuksia koskevia määräyksiä rikotaan;
  3. tuomitsee jyrkästi Kuuban hallinnon järjestelmälliset ihmisoikeusrikkomukset ja -loukkaukset, jotka kohdistuvat muun muassa mielenosoittajiin, poliittisiin toisinajattelijoihin, uskonnollisiin johtajiin, ihmisoikeusaktivisteihin ja riippumattomiin taiteilijoihin; vaatii Kuuban viranomaisia lopettamaan välittömästi sortopoliitiikan; tuomitsee uskonnonvapauden puutteen Kuubassa;
  4. on huolissaan poliittisten vankien määrän hälyttävästä kasvamisesta, sillä se on yli kahdeksankertaistunut vuodesta 2018, ja toteaa, että Kuuba on Latinalaisen Amerikan suurin poliittisten aktivistien ja toisinajattelijoiden vankila; kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki henkilöt, jotka on pidätetty mielivaltaisesti yksinomaan siksi, että he ovat käyttäneet ihmisoikeuksiaan, mukaan lukien sananvapaus ja oikeus rauhanomaiseen kokoontumiseen; kehottaa luopumaan perusteettomista rikossyytteistä

ja sallimaan maanpaossa olevien henkilöiden paluun kotimaahansa;

5. tuomitsee Kuuban hallinnon käytännön estää laillisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen osallistuminen EU:n ja Kuuban kansalaisyhteiskuntien välisiin seminaareihin; pitää mahdottomana hyväksyä sitä, että EUH ja EU:n Havanan-edustusto sopivat Kuuban demokraattisen opposition sekä riippumattomien ja laillisten kuubalaisten ja eurooppalaisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen jättämisestä poliittisten ja ihmisoikeusvuoropuhelujen ulkopuolelle, koska Kuuban viranomaiset eivät ole hyväksyneet niitä, mikä mitätöi olennaisen osan PDCA-sopimuksen tarkoituksesta ja on vastoin parlamentin ja sopimuksen allekirjoittaneiden EU:n jäsenvaltioiden tahtoa;
6. ilmaisee syvän huolensa pakkotyön olemassaolosta Kuubassa ja tuomitsee Kuuban valtiojohtoisen pakkotyön, joka koskee erityisesti lääkintäprikaateja mutta myös opettajia, merimiehiä, insinöörejä, taiteilijoita, urheilijoita ja muita työntekijöitä; paljastaa, että 78 prosenttia kansainvälisten komennusten niin kutsutuista vapaaehtoisista on ilmoittanut, että heidät lähetettiin työhön vastoin tahtoaan tai että heidän oli osallistuttava komennuksiin rakenteellisen pakottamisen tuloksena;
7. panee merkille, että marraskuussa 2023 Kuuban parlamentin jäsenet, mukaan lukien Kuuban kansallisen parlamentin pääsihteeri Homero Acosta, otettiin kunnioittavasti ja lämpimästi vastaan Euroopan parlamentissa; pitää kestävämmänä ja PDCA-sopimuksen vastaisena sitä, että Euroopan parlamentilta on ainoana EU:n toimielimenä edelleen evätty pääsy Kuuban alueelle; ei voi hyväksyä Kuuban päätöstä kieltää Euroopan parlamentin tilapäisen valtuuskunnan vierailu ja kehottaa Kuuban viranomaisia noudattamaan PDCA-sopimuksen periaatteita ja myöntämään Euroopan parlamentille pääsyn maahan; pyytää, että PDCA-sopimuksen yhdenvertaisuutta, vastavuoroisuutta ja keskinäistä kunnioitusta koskevien periaatteiden mukaisesti hyväksytään vastaavia toimenpiteitä, joilla Kuuban kansalliskokouksen tai hallinnon edustajilta evätään pääsy parlamentin tiloihin ja että niiltä evätään pääsy myös muihin EU:n toimielimiin;
8. pyytää Kuuban viranomaisia sallimaan PDCA-sopimuksen mukaisesti pääsyn Euroopan parlamentin, muiden EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden valtuuskunnille ja riippumattomille ihmisoikeusjärjestöille, jotta ne voivat seurata oikeudenkäyntejä ja tehdä vankilavierailuja niiden satojen aktivistien ja tavallisten kuubalaisten luo, jotka ovat edelleen vangittuina sananvapautensa ja kokoontumisvapautensa harjoittamisen vuoksi; kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ottamaan esille, että parlamentilta on jälleen evätty yhteys Kuuban viranomaisiin, ja kehottamaan niitä peruuttamaan tämän päätöksen välittömästi;
9. kehottaa jälleen neuvostoa soveltamaan EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän (EU:n Magnitski-lain) säännöksiä ja määräämään pakotteita niille, jotka ovat vastuussa jatkuvista ihmisoikeusloukkauksista Kuubassa, ja ensi alkuun Miguel Díaz-Canelille, joka on Kuuban turvallisuusjoukkojen komentoketjun korkea-arvoisin henkilö, sekä muille Kuuban hallituksen korkea-arvoisille virkamiehille ja kaikille poliittisten vankien vangitsemisesta vastuussa oleville henkilöille;
10. kehottaa jälleen EU:ta vetoamaan PDCA-sopimuksen 85 artiklan 3 kohdan b alakohtaan

ja pyytämään sekakomitean välitöntä koolle kutsumista, koska Kuuban hallitus on rikkonut sopimusta tavalla, jota pidetään ”erityisen kiireellisenä tapauksena”, joka voi johtaa sopimuksen soveltamatta jättämiseen; korostaa, että tässä rikkomisessa on kyse jatkuvista ja merkittävistä demokratian periaatteiden loukkaamisesta sekä ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa vahvistettujen ja PDCA-sopimuksen 1 artiklan 5 kohdassa mainittujen perustavien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien sivuuttamisesta; korostaa, että jos Kuuban hallinto ei Euroopan parlamentin toistuvista kehotuksista huolimatta korjaa näitä rikkomisia, tuloksena olisi oltava sopimuksen soveltamatta jättäminen;

11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Kuuban hallitukselle ja kansalliskokoukselle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, komissiolle, ihmisoikeuksista vastaavalle Euroopan unionin erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetulle sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön jäsenmaiden hallituksille.